

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Фінансовий та страховий менеджмент»

на тему: «Управління фінансовою рентабельністю фінансової
установи»

Виконавець:

студентка центру заочної форми
навчання

Кондакова Вікторія Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Арутюнян Світлана Сергіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Сучасні тенденції розвитку економіки і фінансового сектору країни обумовлюють пріоритетність вирішення проблем оцінювання та забезпечення стійкості та ефективності банківської системи. Ефективність здійснення будь-якої підприємницької діяльності незалежно від форми власності визначається здатністю формувати позитивний фінансовий результат. Особливо гостро проблема отримання прибутку як позитивного фінансового результату діяльності суб'єкта господарювання, постає в умовах постійно зростаючої конкуренції та нестабільної соціально-економічної ситуації в країні.

Оскільки позитивний фінансовий результат фінансової установи є одним із найважливіших індикаторів його діяльності, то здатність управляти та утримувати прибуток на необхідному рівні визначає у подальшому успішність діяльності фінансової установи на фінансовому ринку.

Проблема формування позитивного результату діяльності банку у період економічної та політичної кризи стає ще більш актуальною, оскільки від одержаного прибутку залежить фінансова стабільність та безпека вкладників як окремого банку, так і банківської системи в цілому.

Фінансовий результат виступає своєрідним індикатором і критерієм успішності управління фінансовою установою. Ефективність діяльності фінансової установи безпосередньо пов'язана з її здатністю отримувати прибуток, адже прибуток це кінцева мета підприємницької діяльності, яка може реалізуватись у виробництві, комерції або фінансовій комерції. Обсяги прибутку банку хвилюють акціонерів, адже від них залежить розмір дивідендів, в прибутку зацікавлені вкладники, тому що це запорука їх фінансового добробуту. Зростання фінансової рентабельності важливе безпосередньо для фінансової установи бо створює фінансову основу для самофінансування діяльності фінансової установи, здійснення розширеного відтворення і задоволення зростаючих соціальних і матеріальних потреб фінансової установи. В прибутку фінансової установи зацікавлена держава, тому що вона платить податок на прибуток до бюджету. Таким чином прибуток забезпечує інтереси держави, власників, клієнтів і персоналу фінансових установ.

Проблематика формування фінансових результатів, створення дієвих механізмів їх аналізу з метою забезпечення реальних конкурентних переваг банку на ринку банківських послуг та забезпечення ефективності його діяльності саме в кризових умовах, залишається важливою і актуальною з погляду як теорії, так і практичної діяльності.

Метою дослідження є оцінка можливостей використання існуючих методів для підвищення фінансової рентабельності фінансових установ, а також розробка практичних рекомендацій щодо підвищення фінансової рентабельності комерційного банку ПАТ «ОТП банк».

Завдання дослідження:

- дослідити економічну суть та теоретичні засади механізму забезпечення фінансової рентабельності фінансових установ для вирішення проблем підвищення результативності роботи банківських установ;
- визначити сучасні методики аналізу фінансової рентабельності;
- охарактеризувати організацію управління фінансовою рентабельністю організацій;
- дати організаційно-економічну характеристику ПАТ «ОТП банк»;
- проаналізувати основні показники діяльності ПАТ «ОТП банк»;
- здійснити аналіз фінансової рентабельності ПАТ «ОТП банк»;
- розробити систему заходів щодо підвищення ефективності управління фінансовою діяльністю банку.

Об'єктом дослідження є процеси забезпечення рентабельності фінансової діяльності банку.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні засади управління фінансовою рентабельністю банку

Методи дослідження. Під час вирішення поставлених завдань було використано сучасні методи наукових досліджень, зокрема: якісного аналізу і синтезу (для дослідження теоретичних положень рентабельності діяльності банку); порівняльного економічного аналізу (при оцінці стану рентабельності діяльності банку); методи групування та коефіцієнтів, структурний, факторний та аналіз (при оцінюванні показників, що характеризують рентабельність діяльності банків); метод експертних оцінок (при дослідженні впливу внутрішніх і зовнішніх факторів на рентабельність роботи банків). У роботі використано метод системного підходу щодо формування і реалізації стратегії забезпечення фінансової рентабельності діяльності банків.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні акти України, матеріали Національного банку України, Асоціації українських банків, науково-практичних конференцій, семінарів, періодичних видань; річні бухгалтерські, статистичні звіти ПАТ «ОТП банк»; наукові дослідження і праці вітчизняних та зарубіжних науковців і практиків.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи становить 87 сторінок, включаючи 10 таблиць, 9 рисунків, 5 додатків і список використаної літератури із 54 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні основи управління фінансовою рентабельністю фінансових установ»** розглядаються теоретичні аспекти управління фінансовою рентабельністю фінансових установ на прикладі комерційних банків. Основну увагу приділяється огляду специфіки ведення фінансової діяльності та методам фінансового менеджменту у організації управління фінансовою рентабельністю банку.

У другому розділі «*Аналіз ефективності управління фінансовою рентабельністю фінансових установ (на прикладі комерційного банку ПАТ «ОТП банк»)*» дана організаційно-економічна характеристика ПАТ «ОТП банк», проаналізовано показники, що характеризують фінансову діяльність банку, здійснено аналіз ефективності управління рентабельністю ПАТ «ОТП банк».

У третьому розділі «*Шляхи підвищення ефективності управління фінансовою рентабельністю фінансових установ (на прикладі комерційного банку ПАТ «ОТП банк»)*» представлені напрямки вдосконалення управління фінансовою діяльністю комерційного банку та зроблені пропозиції щодо підвищення рівня фінансової рентабельності комерційного банку ПАТ «ОТП банк». Розроблені підходи щодо управління фінансовою рентабельністю представляють практичний інтерес для ПАТ «ОТП банк» та прийнятні для впровадження у його подальшій діяльності.

ВИСНОВКИ

Сьогодні Україна стоїть перед необхідністю переходу до інвестиційної моделі розвитку економіки. Оскільки ця модель передбачає створення та функціонування ефективного та конкурентоспроможного ринку капіталу, банківський сектор України необхідно зробити адекватним сучасним вимогам і глобального інвестиційного середовища та здатним сприяти реалізації пріоритетних цілей реального економічного зростання.

У цьому зв'язку дослідження організаційно-економічних аспектів підвищення фінансової рентабельності вітчизняних банків набуває особливого значення, що і обумовлює актуальність обраної теми.

Проведене дослідження дозволило зробити такі висновки та узагальнення.

1. Аналіз основних підходів до трактування поняття рентабельності, в результаті чого було сформульоване наступне визначення цього поняття. Рентабельність - це такий стан банківської установи, при якому вона є платоспроможною, ліквідною, має достатню величину регулятивного капіталу для покриття всіх можливих ризиків, пов'язаних із банківською діяльністю, і при цьому залишається достатньо прибутковою, тобто її активи використовуються максимально ефективно. Також нами були вказані основні фактори впливу на рентабельність банківської установи. Далі було визначено особливості оцінки рентабельності банку, тобто охарактеризовані основні теоретичні аспекти аналізу економічної ефективності діяльності банку за критерієм його прибутковості.

2. Загалом існує значна кількість показників, які можуть застосовуватися у процесі оцінки економічної ефективності діяльності банку за критерієм його прибутковості. Рентабельність банку відіграє важливу роль у його діяльності. Всебічна і чітка оцінка рентабельності банку дає можливість отримати максимум інформації для аналізу фінансової стійкості банку. Дана оцінка викликана необхідністю одержання більш чіткого та об'єктивного висновку щодо фінансового стану та перспектив розвитку

банку як для його клієнтів, вкладників, кредиторів, так і для центрального банку країни, який здійснює постійний нагляд за діяльністю банківських установ. Ефективне управління фінансовою рентабельністю, її достовірна оцінка і об'єктивний аналіз сприятиме досягненню стратегічних і тактичних фінансових цілей банку.

3. Застосування перелічених методів дозволяє менеджменту визначити подальші напрямки оптимального управління фінансовою рентабельністю в банку та відкоректувати поточні управлінські дії відповідно до цілей організації. За своєю суттю управління рентабельністю представляє собою досягнення бажаної динаміки значень показників рентабельності. Відповідно, при управлінні фінансовою рентабельністю необхідно не тільки фокусуватися на показниках прибутку, а й аналізувати структуру активів, джерел фінансування тощо, а також у ході поточної господарської діяльності намагатися постійно знаходити можливі шляхи підвищення ефективності діяльності компанії і резерви зростання рентабельності. Також було виділено стратегічний, тактичний та оперативний рівні організаційного забезпечення управління фінансовою рентабельністю банку, в якому кожен суб'єкт управління має виконувати чітко регламентовані функції. Тільки за таких умов банк може провести ефективне управління фінансовою стійкістю банку та залишатися конкурентоспроможним на ринку. Щодо інформаційного забезпечення, то банк здійснює управління фінансовою рентабельністю банку на основі внутрішньої та зовнішньої інформації, основою для якої є методичні рекомендації НБУ щодо діяльності банку.

4. Організаційно-економічна характеристика ПАТ «ОТП банк» заснована на корпоративних принципах та повністю відповідає сучасним міжнародним стандартам, зокрема Принципам корпоративного управління Організації і економічного співробітництва та розвитку, принципам Базельського комітету з банківського нагляду щодо удосконалення корпоративного управління в банківських установах та найкращим світовим практикам. При цьому менеджмент банку керується внутрішньобанківськими документами, що визначають основні напрямки корпоративного управління.

5. Підводячи підсумок роботи банку щодо залучення ресурсів, слід відзначити правильну політику банку стосовно залучення нових клієнтів, яка веде до зростання фінансових ресурсів банку, та належну роботу з формування стабільної частини ресурсів банку за рахунок залучення такого перспективного виду ресурсів, як депозити фізичних осіб. Банк зацікавлений у розширенні обсягів залучених депозитних коштів, що перебувають тимчасово у його розпорядженні. Для цього банку необхідно постійно вдосконалювати старі й упроваджувати нові форми і методи залучення різних категорій вкладників, а саме: вести науково-дослідну, аналітичну роботу, активно використовувати рекламу, маркетинг, розширювати ділові контакти з клієнтами..

6. Проведений аналіз рентабельності банку засвідчив, що за аналізований період відбулося зниження майже всіх показників, що характеризують зниження окупності доходами і чистим прибутком активів,

витрат, загального капіталу і статутного капіталу. Зазначені показники, у своїй більшості, мають тенденцію до зниження, що свідчить про їх погіршення. І хоча спостерігається спадна тенденція по всім показникам рентабельності банку, враховуючи рівень інфляції та рівень ризику банку, в загальному показники зростуть на 1-2%. Менеджмент банку повинен звернути увагу на низький рівень власного капіталу банку, здійснювати більш виважену депозитну політику та зменшувати частку зобов'язань в пасивах банку.

7. Системному вирішенню проблем банку у сфері розвитку роздрібного бізнесу, спрямованому на поліпшення його фінансових і ринкових позицій, і, як результат, збільшенню рівня конкурентоспроможності, сприяє саме активізація каналів дистанційного обслуговування клієнтів із використанням сучасних інформаційних технологій і засобів комунікацій - інтернет-банкінгу та мобільного банкінгу. Нині відбувається перетворення сервісів інтернет-банкінгу зі звичайних елементів іміджу і додаткових зручностей для клієнтів у стратегічний інструмент управління продажами, прибутковістю і взаємовідносинами з цільовою аудиторією, який є вагомим чинником підвищення конкурентоспроможності банку (збільшення лояльності клієнтів, інтенсивності користування послугами, зростання частки ринку, оптимізації внутрішніх бізнес-процесів та фінансової позиції).

Основними напрямками покращення фінансового стану ПАТ «ОТП банк» є: загальне зростання групи активів, що приносять процентний дохід та зростання власного капіталу; зміна загального рівня процентної ставки по активних операціях банку; зміна структури портфелю доходних активів, тобто підвищення питомої ваги ризикових кредитів в кредитному портфелі банку, наданих під високі проценти; забезпечення зростання непроцентних доходів, а саме приділення більшої уваги доходам від надання послуг «небанківського» характеру, оптимізація пасивів, зменшення загально адміністративних витрат, зменшення витрат на створення банківської послуги, що дасть змогу знизити її ціну; правильне управління активами і пасивами банку, а також ризиками; розподіл економічного капіталу банку під ризики, визначення політики управління фондами банку та ризиком ліквідності, правильне встановлення лімітів по ринкових ризиках, моніторинг результатів; досягнення цільового рівня чистої процентної маржі, спреду, чистого процентного доходу, передбачення руху процентних ставок, встановлення процентних ставок за залученими та наданими коштами, визначення динамічної структури активів і пасивів на підставі геп-аналізу та дюрації, використання засобів хеджування.

АНОТАЦІЯ

Кондакова В. В. «Управління фінансовою рентабельністю фінансової установи»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за магістерською програмою професійного за спрямування «Фінансовий та страховий менеджмент» – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2018.

У роботі розглядаються теоретичні та практичні питання управління фінансовою рентабельністю фінансових установ на прикладі комерційного банку ПАТ «ОТП Банк». Визначено сутність поняття «фінансова рентабельність», здійснено порівняльний аналіз методик оцінки ефективності управління фінансовою діяльністю та рентабельністю комерційних банків.

Проведено оцінку фінансового стану та ефективності управління фінансовою рентабельністю ПАТ «ОТП Банк».

Розроблено заходи з покращення фінансового стану та ефективності управління фінансовою рентабельністю банку.

Ключові слова: рентабельність, грошові кошти, фінансова рентабельність, фінансова діяльність, активи банку, пасиви банку, прибутковість банку.

ANNOTATION

Kondakova V.V. "Financial Inventory Management of a Financial Institution"

Qualifying work for obtaining an educational master's degree in specialty 072 "Finance, Banking and Insurance" under the master's program of professional direction in "Financial and Insurance Management" - Odessa National University of Economics. - Odessa, 2018.

The paper deals with theoretical and practical issues of financial profitability management of financial institutions on the example of the commercial bank PJSC OTP Bank. The essence of the concept of "financial profitability" is determined, comparative analysis of methods of evaluating the effectiveness of financial activity management and profitability of commercial banks is carried out.

The estimation of financial state and efficiency of financial profitability management of PJSC "OTP Bank" was conducted.

Measures have been developed to improve the financial position and efficiency of managing the financial profitability of the bank.

Key words: profitability, cash, financial profitability, financial activity, bank assets, liabilities of the bank, profitability of the bank.